

Polarizácia ako najväčšie zlo? Čo hovorí o polarizácii Sväté Písmo, svätci aj tzv. demokratická politika

Branislav Michalka

30. apríla 2026 ✚ *Cirkev Politika* ✚ *Komentár*

Slovo „polarizácia“ sa stalo pre súčasných liberálnych a demokratických verejných činiteľov (politikov, duchovných, umelcov, úradníkov) magickou paličkou, pomocou ktorej vysvetľujú všetky problémy pokročilého úpadku euroatlantickej civilizácie a v potlačení polarizácie vidia zázračný liek na spoločenské aj cirkevné neduhy. Odhliadnuc od toho, že problém úpadku európskej civilizácie má úplne odlišnú príčinu (a to dokonca takú, ktorá ak by bola domyslená k jej koreňom, dala by sa nájsť úplne protikladne skôr vo vzdaní sa princípu polarizácie v kresťanskom náboženstve) je prekvapujúce, ako vôbec na odsúdenie „polarizácie“ prišli práve tie zložky, ktoré sú na nej doslova založené.

Fra Angelico, Posledný súd – polarizácia vskutku očividná

zdroj: Picryl

V prvom rade je to prekvapujúce u ideologických veľkňazov liberálno demokratickej ideológie, ktorá je celá založená na súťaži, spore a konkurencii protichodných názorov, z ktorých údajne nakoniec vyhráva ten lepší, čiže ten, ktorý sa „ľudu“ páči viac. Ako by teda mohla byť polarizácia niečím negatívnym, keď na nej bol založený celý súčasný systém?

Alebo vari Konzervatívna strana a Labouristická strany (predtým toryovia a whigovia) nepolarizovali spoločnosť v matke všetkých demokracií, Najväčšej Británii, po celé desaťročia a nebol nám tento stav predkladaný ako kýžený vzor? Či snáď Republikánska strana a Demokratická strana v úžasných Spojených štátoch amerických, kde sa človeku plnia sny

raketovou rýchlosťou, vznikli minulý rok?

William Hogarth, Volby v Anglicku 18. storočia

zdroj: wikimedia commons

Veď tí, čo sú skôr narodení a ešte im plesň na mozgu nestrávila všetky závity, si veľmi dobre pamätajú naratív pretláčaný po roku 1989, že politika je o spore a súťaži ideí, koncepcií a rôznych skvelých nápadov, pričom sa na krik komunistických kádrov (tých, čo nechceli, nevedeli alebo nestihli obrátiť kabát) o rozoštvávaní spoločnosti a vyvolávaní nenávisti odpovedalo mávnutím ruky a posmechom, že tak hovoria len tí, ktorí vedia, žeby v skutočne voľnej súťaži neobstáli.

Znamená to teda, že tí, čo teraz volajú do boja proti polarizácii a proti „nenávisníkom“ (v politike, spoločnosti, kultúre aj v Cirkvi) dobre vedia, že by v skutočne voľnej súťaži neobstáli? Ale ako je potom možné, že práve oni nám, „nedemokratom“ hovoria, že idú proti nám brániť demokraciu, ktorá je predsa údajne založená na spore ideí? Ako sa dá brániť niečo popieraním základných princípov toho, čo ideme brániť? Alebo to nakoniec nikdy tak nebolo a všetko to bola len divadelná hra, ktorá musí skončiť v okamihu, keď sa skutočne k reálnemu sporu ideí schýľuje?

Ešte bizarnejšie pôsobia tieto nariekania nad polarizáciou z úst cirkevných predstaviteľov. Pokiaľ si niekto dá tú námahu a nazrie do Svätého Písma, do cirkevného učenia, do spisov svätcov, ako aj do elementárnej kresťanskej psychológie, tak neustále naráža na slová o boji, rozdelení, spore, selekcii na dobrých a zlých, cnostných a hriešnikov, anjelov a diablov, na protiklady medzi Cirkvou a pohanmi, medzi Cirkvou a heretikmi, a dokonca na slová o permanentnej vnútornej polarizácii v každom človeku, ktorá nás sprevádza po celý život až do poslednej minúty.

John Lewis Krimmel, Volebný deň v USA, 1815

zdroj: wikimedia commons

Pokiaľ sa spomína v tomto spektre kýžená „jednota“, tak len medzi tými, ktorí spadajú do veľmi úzko vymedzenej kategórie, ktorá sa samozrejme má v budúcej nádeji týkať čo najväčšieho množstva ľudí, čo do počtu, avšak vôbec nie čo do širokého diapazónu náboženstiev a morálok, nažívajúcich v jednote. Celá koncepcia kresťanstva je na polarizácii výslovne založená a oddelenie „zrna od pliev“, či polarizácia medzi zatratenými a spasenými tomu dokonale nasvedčuje. Ideálny stav jednoty je v tomto prípade totálna konverzia všetkých ľudí na katolícku vieru a ich dodržiavanie katolíckej morálky.

Avšak z poslednej vety napriek radosti zo všeobecnej konverzie jasne vyplýva, že aj v prípade totálneho obrátenia sa celej planéty na katolícku vieru zostáva dostatočný priestor na polarizáciu ohľadom dodržiavania morálky, ako to bolo nakoniec aj v časoch stredovekej Christianitas, kde sa katolíci medzi sebou neustále „polarizovali“. Príčina je zrejmá – dedičný hriech a jeho následky. Ide z kresťanského hľadiska o takú základnú dogmu, že je až hanba musieť ju pripomínať ako argument v spore s nasladnutými kazateľmi jednoty bez Pravdy. Z tejto dogmy potom nutne vyplýva polarizácia na tých, čo dodržiavajú morálku a tých, čo ju nedodržiavajú. Každá ľudská spoločnosť v dejinách predstavuje permanentný spor, polarizáciu a rozdelenie minimálne medzi týmito dvoma kategóriami, čoho dôsledkom sú zákony, tresty a sankcie.

Rok 1989, čas, keď polarizácia bola ešte demokratickou cnosťou

zdroj: wikimedia commons

Paradoxom a komédiou sveta je, že akékoľvek popieranie tejto automatickej polarizácie, ako sa o to snažia dnes vyvolávači bezbrehej jednoty, nakoniec nutne vedie k ešte väčšej polarizácii.

Ľudia, ktorí sú ochotní dodržiavať morálku, pravidlá, cnosti či princípy viery, sú nutne kazateľským popieraním toho, čo je zjavné, čiže porušovania morálky a princíпов z náprotivnej strany, iritovaní a frustrovaní ako zjavnou lžou. To ich privádza k spravodlivému hnevu a k snahe vymedziť sa čo najsilnejšie, až nakoniec enervácia dosiahne kritický bod a dochádza k studenej alebo horúcej občianskej vojne. Tí, čo chceli falošný pokoj, nakoniec dosiahnu len pravú vojnu.

Depolarizácia, o ktorej títo cirkevní aj svetskí predstavitelia snívajú, nie je ničím iným len rezignáciou na striktné a pevne definovanú vieru aj morálku. Táto rezignácia má v ich sekulárnych očakávaniach zabezpečiť v spoločnosti niečo, čo by sme mohli nazvať štandardnými protokolárnymi diplomatickými úkonmi: široké vzájomné úsmevy, objímanie sa, spoločné stolovanie a tancovanie, odmietanie sporov, mlčanie o rozdeľujúcich podstatných veciach, pokojná diskusia, obchádzanie problémov, vyhýbanie sa konfliktom, spoločná dobrá nálada nech sa deje čokoľvek a pod. Skrátka ideál klasického šéfa diplomatického protokolu, ktorého hlavnou

starostou je, aby sa všetci v sále cítili dobre, dobre im šmakovalo, nič im nerobilo vrásky na čele, nikto sa neurazil, aby sa nič podstatné nepovedalo a zároveň mali všetci pocit, že sa vykonalo veľa pre dobro vesmíru.

Salvator Rosa, Kristus vyháňa obchodníkov z Chrámu - „netolerancia“ a

„polarizácia“ v praxi

zdroj: Picryl

Že je táto predstava a snaha v rozpore s tým, čo nám o svete zvestoval Boží Syn aj jeho apoštolskí nástupcovia a ich žiaci, to sa môžeme presvedčiť tým najjednoduchším spôsobom. Nájst „polarizujúce“ výroky nášho pána Ježiša Krista nie je vôbec zložité. Stačí sa pozrieť do Nového Zákona:

„Nemyslite si, že som priniesol pokoj na zem. Nie pokoj som priniesol, ale meč. Prišiel som postaviť syna proti jeho otcovi, dcéru proti matke, nevestu proti svokre. A vlastní domáci budú človeku nepriateľmi. Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.“ (Matúš 10,34)

„Až príde Syn človeka vo svojej sláve a s ním všetci anjeli, zasadne na trón svojej slávy. Vtedy sa pred ním zhromaždia všetky národy a on oddelí jedných od druhých, ako pastier oddeluje ovce od capov. Ovce si postaví sprava a capov zľava. Potom Kráľ povie tým, čo budú po jeho pravici: Podte, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta. ... Potom povie aj tým, čo budú zľava: Odídte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablu a jeho anjelom! ... A pôjdu títo do večného trápenia, kým spravodliví do večného života.“ (Matúš 25,31–46)

Jacob de Backer Mladší, Posledný súd - posledná polarizácia

zdroj: Picryl

„V chráme našiel predavačov dobytka, oviec a holubov i peňazomencov, čo tam sedeli. Urobil si z povrázok bič a všetkých vyhnal z chrámu, aj ovce a dobytok. Peňazomencom rozhádzal peniaze a poprevracal stoly a predavačom holubov povedal: „Odneste to odtiaľto! Nerobte z domu môjho Otca tržnicu!“ (Ján 2,13–15)

„Kto v neho uverí, nebude odsúdený. Ale kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno Jednorodného Božieho Syna. A práve v tom je tento súd, že Svetlo prišlo na svet, ale ľudia väčšmi milovali tmu ako Svetlo, lebo ich skutky boli zlé. Každý totiž kto zle robí, nenávidí Svetlo a nejde na svetlo, aby ho neusvedčili z jeho zlých skutkov. Kto však koná podľa pravdy, ide na svetlo, aby bolo zjavné, že svoje skutky vykonal s Bohom.“ (Ján 3,18–21)

„On im povedal: „Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta. Preto som vám povedal, že zomriete vo svojich hriechoch. Lebo ak neuveríte, že Ja Som, zomriete vo svojich hriechoch.“ (Ján 8,23–24)

Peter Paul Rubens, Svätý Atanáž, odporca arianizmu, netolerantne a polarizujúco

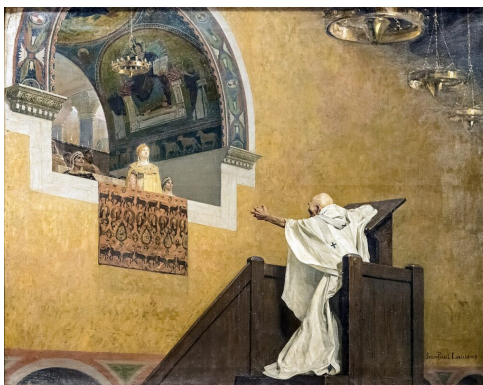
šliape po heretikovi Áriovi

zdroj: wikimedia commons

„Prečo nechápete moju reč? Preto, že nemôžete počuť moje slovo. Vaším otcom je diabol a vy chcete plniť túžby svojho otca. On bol vrah od počiatku a nezotrval v pravde, lebo v ňom pravdy niet. Keď luhá, hovorí zo seba, lebo je luhár a otec lži.“ (Ján 8,43–44)

„Toto som vám povedal, aby ste sa nepohoršovali. Vylúčia vás zo synagóg, ba prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým slúži Bohu. A budú to robiť preto, že nepoznali Otca ani mňa.“ (Ján 16,1–3)

„Keď prídete do niektorého mesta a neprijali by vás, vyjdite do jeho ulíc a povedzte: Striasame na vás aj prach, čo sa nám vo vašom meste prilepil na nohy. Ale vedzte, že sa priblížilo Božie kráľovstvo! Hovorím vám, že Sodomčanom bude v onen deň ľahšie ako takému mestu.“ (Lukáš 10,10–11)

Jean Paul Laurens, Svätý Ján Zlatoústý polarizuje proti cisárovnjej Eudoxii

zdroj: wikimedia commons

„Kto nie je so mnou, je proti mne a kto so mnou nezhrmažďuje, rozhadzuje.“ (Lukáš 11,23)

*„Beda vám, lebo ste ako neoznačené hroby a ľudia ani nevedia, po čom chodia!“
Vtedy mu povedal ktorýsi zákonník: Učiteľ, keď takto hovoríš, aj nás urážaš.“ (Lukáš 11,44–45)*

„Hovorím vám: Každého, kto ma vyzná pred ľuďmi, aj Syn človeka vyzná pred Božími anjelmi. Ale kto mňa zaprie pred ľuďmi, bude zaprený pred Božími anjelmi.“ (Lukáš 12,8–9)

„Myslíte si, že som prišiel darovať pokoj zemi? Nie, hovorím vám, ale rozdelenie. Lebo odteraz sa päť ľudí v jednom dome rozdelí: traja proti dvom a dvaja proti trom. Rozdelia sa otec proti synovi a syn proti otcovi, matka proti dcére a dcéra proti matke, svokra proti neveste a nevesta proti svokre.“ (Lukáš 12,51–53)

Svätý Bernard z Clairevaux polarizuje do boja proti moslimom

zdroj: wikimedia commons

„Išli s ním veľké zástupy. Tu sa obrátil a povedal im: Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj svoj život, nemôže byť mojim učeníkom.“ (Lukáš 14,25–26)

„Potom povedal svojim učeníkom: „Nie je možné, aby neprišli pohoršenia, ale beda tomu, skrze koho prichádzajú! Tomu by bolo lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a hodili ho do mora, akoby mal pohoršiť jedného z týchto maličkých. Dávajte si pozor! Keď sa tvoj brat prehreší, pokarhaj ho! Ak sa obráti, odpusť mu! (Lukáš 17,1–3)

„Keď vošiel do chrámu, začal vyháňať predavačov a povedal im: „Napísané je: Môj dom bude domom modlitby. A vy ste z neho urobili lotrovský pelech.“ A denne učil v chráme. Ale veľkňazi, zákonníci a vodcovia ľudu sa usilovali zabiť ho. (Lukáš 19,45–47)

Albert Lynch, Svätá Jana z Arku, známa polarizátorka

zdroj: Picryl

„Potom im povedal: „Národ povstane proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu. Budú veľké zemetrasenia a miestami hlad a mor, budú hrôzy a veľké znamenia na nebi. Ale pred tým všetkým položia na vás ruky a budú vás prenasledovať, vydajú vás synagógam a uväznia vás, budú vás vláčiť pred kráľov a vladárov pre moje meno. To sa vám stane, aby ste vydali svedectvo.“ (Lukáš 20,10–13)

„Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno.“ (Lukáš 20,17)

Vskutku si len ťažko predstaviť viac „polarizujúce“ informácie. Pripočítajme k nim napríklad spis svätého Augustína *O Božom štáte*, kde sa píše o veľmi polarizujúcej existencii dvoch od seba oddelených štátov (obcí, spoločenstiev) Božieho a svetského, ktoré sú v protivenstve.

Pripomeňme si napríklad slová svätého Ignáca z Loyoly o dvoch zástavách – Kristovej a diablovej, pod ktorými sa polarizujúco zhromažďujú ľudia.

Svätý Ján Kapistránsky polarizuje proti Turkom

zdroj: Picryl

Spomeňme si na všetky polarizujúce anatémy všeobecných katolíckych koncilov, na všetky polarizujúce odsúdenia heretikov a predovšetkým na každodennú polarizáciu medzi hriešnym konaním a cnostným životom, ktorá sa odohráva v srdci každého z nás.

Bolo by snáď vhodné, aby sa tieto dve tendencie v našom srdci akosi liberálno-dialekticko-zázračne zjednotili a pokojne spolunažívali? Nepoužívajú sa pri prekonaní hriechu a pokúšania náhodou slová ako: víťazstvo, porážka, boj a podobne?

Doteraz katolíci vždy žili v presvedčení, ktoré obsahuje aj spis svätého Augustína, že život na Zemi je ustavičný boj. Vnútorň medzi hriechom a cnosťou; vonkajší medzi Božím štátom a pozemským štátom, Kristom a jeho nepriateľmi, Cirkvou a jej nepriateľmi. Na konci tohto boja sa očakávalo a očakáva víťazstvo, čiže porážka hriechu a nepriateľov Krista. Pokiaľ niekto tvrdí opak, tak klame takým nehoráznym spôsobom, že je zbytočné to dlhšie rozoberať. Všetky texty používané v súvislosti s Kristom a Jeho Cirkvou hovoria o víťazstve a porážke. Od Zmŕtvychvstania až po Posledný súd.

Celé kresťanské dejiny sú poháňané vpred dynamikou polarizácie, pričom na veci nič nemeňte nádej, že jedna alebo druhá polovica rozdelenia sa budú zväčšovať alebo zmenšovať. Či už bude na konci čias len jeden katolícky kresťan a oproti nemu miliardy alebo naopak, nič to nemeňte na tom, že polarizácia tu je, a to nutne.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/polarizacia-ako-najvacsie-zlo-co-hovori-o-polarizacii-svate-pismo-svatci-aj-tzv-demokraticka-politika/>